

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Víz-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Hirdetési ár: soronkint 7 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Ara övne-
Előfizetés s

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési figyelmeztetés.

Lapjaink a jövő év elején kezdve hetenként négyszer fognak megjelenni az eddigi alakban és eddigi árban. E szerint a hírlap-bélyeg nyomása alatt most még nehezebb feltűnőbb mennyiségű tartalék példányokat állíttatni ki lapunkból, s arra nézve, hogy tisztelt előfizetőinknek kiegészített példányokkal bizonyosra szolgálhassunk, igen szükséges az, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni méltóztatassanak; — a mire ezennel tisztelettel is kérjük fel figyelmeztetve, hogy az előfizetési pénzt — évnegyedenként 3 forintot — kiadónk Stein János középutcai könyvkereskedésébe beküldeni szíveskedjenek.

✱ **Parlamentaris vita és ügytárgyalás.** Csaknem közös jelenség nálunk a napi beszédek tárgyaiban úgy mint irodalmi vitákban a tárgyról a vitatás rendén eltérni s annak eldöntésénél az ön — és pártérdeknek, a rokon — és ellenszenvnek kelletén túl való befolyást engedni. Mondanám, hogy nemzeti ifjúságunk az oka, de hiszen már ezer éves vén gyermek vagyunk; mondandó, hogy politikai ujjoncság vagy érettség hiány, ha annyi alkotmányos küzdelem, oly sok keserves szenvedés tanulsága nem lenne bérva mult történeteinkbe s új temető — kereszteinke, hogy akár a bölcsészettudori oklevélét kiérdemelte immár nemzetünk; mondandó, hogy logikánkban van baj, vagy taktikánk rossz, de ha más nem, enbelső megátmadna érette, mert nagyobb észtehetségnek, olykor finomabb sakkvadásnak, olykor ismét létkoczkázató válságokból való szerencsés kibontakozásnak példáját alig adta egy nép, mint éppen a magyar.

Máshol van tehát a baj oka; ott, hogy a magyar lélek a szorosán tárgylagos s ügyszólván systemaszerű ügyvitatást nehézkésnek, kedélyével egybe nem hangzóknak tartja, és ismét ott, hogy nálunk még nincs meghonosulva a parlamenti modoru vitaközlés — mit szükségképpen meg kell előzni azon állapotnak, hogy tanácsstermekben csak a leghivatottabbak foglaljanak helyet, s irodalmunk pezsgő elevenségét az angolhoz hasonló higgadt tárgyvitala váltja fel; a mi nélkül pedig alaposítással párosult rövid és szabatos tárgy kifejtés s a közvéleménynek józan iránybani akár megállapodása, akár vezetése lehetetlen. Erre azonban hosszas szabadság, fejlett alkotmányos élet, a képviselői és felelősséggel járó kormányrendszer teljes fejlődése és szilárd uralma szükséges.

Oka továbbá ama jelenségnek vérmérsékünk, és az, hogy a kitűnni vágyás szinte köz nemzeti jellemvonásunk. Majd minden jóra való ember vágyakozik oly állásra, melyhez polgári fény és anyagi előnyök járulnak, képesnek, sőt gyakran arra bárkinél képesebbnek hiszi magát; érezvén ezt, jogot is formál hozzá, mert hiszen a tehetség- és jogérzet édesegyek. Azonban ez, eszélyes mérséklés nélkül a vetélkedés nemes ösztönének rangkorsággá fajulását idézi igen gyakran elő. A másik ok — mint mondanám — vérmérsékünkben van, a mi azt miveli, hogy a vitaközlés rendén a tárgyat szem elől hamar elvesztjük: felgyul a különben is forró vér, fölhevíti az agyvelő legnemesb s éppen ezért ingerlékeny idegeit, tárgy és személy egybeolvad a lélek előtt, mely állapot a legerősebb elmét is gátolja tisztán látásban s ha ebben nem, igen a hideg számításban, a cselekvés kimértségében.

Ez nem parlamenti vitaközlési mód. A midőn elvről van szó, s a vitakérdésnek valódi magvában a dolog sulya, nem szabad mellék kérdésekre, nem

szabad egyénekre térni ki, és megfordítva: ha részletekre van ellenvetésünk, nem jó annak sorát be nem várni; valamint ha az egyént tartjuk valamely ügyre nézve káros hatásának, lovagiatlanság úgy banni vele, hogy azáltal az ügynek ártunk. El kell választani a kettőt s illekes tén ostromolni meg. Mert különbség van a lettőnek vivási módja és eszközei, különbség annak predmnye között. Más fegyverekkel kell harcolni a részletek és egyéni, és másokkal az elvek és ökérdés ellen. S ha ugyan azokkal akarjuk legyőzni mindkettőt, eleshetnek pillanatnyira, de az elvek, a főkérdésnek ismét új bajnokai támadnak, s azok kivivatják a diadalt, az első védők elnémultával is.

E modorhibát a m közéletünkben ezer alakban látjuk kifejezve. Nem igen olvastam, hogy oly kérdésben, melynek mély történelmi alapja s számtalan törvényhozási és közigazgatási előzménye van, egy értekező egy-két adat felhozása után: „ezekből láthatni“ corollariummal zárja be értekezését. De hogy láthatni, de hogy láthatni, abból bizony még Herschel nagyító csőve segédelmével sem! Az ilyen tárgykifejtés nem idéz elő meggyőződést. Tapasztaltam továbbá nem egyszer, hogy alig van föltéve a kérdés, s kimondva rá egy-két nézetárnyalat; már vagy a személyes tekintet, vagy a modor, vagy a kölcsönösen háttérbe tartott gondolatok s titkos szándékok működni kezdenek, az egyén előtérbe nyomul, az ügynek hátrálni kell, a főkérdést előlik a mellékesek, a védveket elfeledtetik a szenvedélyek: így merül el gyakran szóözönben az eszme, így tesszük a tárgy helyére az egyént s fordítva: Egyszer a „mester szavára esküvést“ veszszük igénybe, máskor a túlás alapját az olvasókban inkább föltesszük, mint sem mi építjük fel; legtöbbnyire pedig feljülkeredni, győzni kívánunk, nem győzelmet szerezni a igazságnak, és az elvek helyett a szó lármas erejével harcolunk, olykor pedig mint a gyerek az utolsó szó dicsőiségeért. A közmunkássági téreken az emberség nélküli hízlekedés és nyegle hányzor nem megy elő, míg a hallgatni szerető szerény érdemet mellőzik? Itt nyilván a jellemnélküliség részesül gyámolításban. A társaságokban a merészen dicsékvő nem egyszer szorítja háttérbe az igazi tehetséget. Itt a látszatot cserélik föl a valóval. A közegyekben és hivatali termekben személyes érdekek szerint osztják gyakran a polczokat. Itt a személyeket állítják az ügy helyére. Az egyesületeknél a mentegődzés, a felelősségnek másokra hárítása van napirenden a saját kötelesség lelkiismeretes teljesítése helyett. Itt ismét a jóakaratot akarják sokan tett gyanánt vétetni, s a saját mulasztásért mások hasonló mulasztásával takarózni. Sőt az irodalom kivált alsóbb rétegeiben is a pajtáskodást hányzor nem ismerhetjük fel különböző alakzataiban?

Ez nincs a magi rendén, nincs kivált időnkben. Így a mi tetteink, közéleti s irodalmi vitáink, folytonos kiskorúság: közügyeink vezetése örökös gyermekes feleselés bélyegét viselnék; így mi a közkérdéseket komolyan megvitatni s azokra nézve a közvéleményt vagy a közigazgatást kellően tájékoztatni nehezen fognók. E modor és tanok szerint a tárgy, elvek és gyakorlatiaság mellőzésével az egyének és egyéni érdekek kultusa lesz azon bálvány, mely előtt a politikailag gyermekek leborulnak, de a közügyek semmit sem nyernek, a szabad lelki s az ügyet mindenek fölébe tevő hazafinak pedig mély bűba kell merülnie.

Az én nézetem az: első a haza, legfőbb a közügy. Ez legyen szent mindenki előtt. A ki valamely helyre legalkalmasab foglalja az el, mert a sikert csak a legjobb erők czélyszerű alkalmazása biztosítja. A ki valahová nem való, álljon félre onnan — ezt kívánja az igazi hazafiság. Mint egyének mindnyájan kisebbek vagyunk — még a ki felfuvalkodottságában a legnagyobbbnak képzei is magát — a legparányibb közügynél. Szánandóbb lenyit nem ismerek, mint a ki magáról oly fönnem gondolkodik s minden tettei én-jének sarkpontja körül fordulnak meg. Ne csereljük fel, ne is azonosítsa senki magát az ügygyel: ez a fő, ez a czél — mi alárendelték, eszközök va-

gyunk a közüdvre. Enjöllétünket ne keressük a közügyek kárával. Az ügyvitatásnál pedig, legyen ez a zöldsasztalnál, a társaságokban vagy a hírlapi téren, nézzük a tárgyat, ne a személyt — de azt ha történelmi és törvényes, összes előzményeivel együtt, ha új elmélet, a tudomány színvonaláról, és egész kiterjedésében, minden részleteivel való teljes összefüggésben; szóljunk a kérdés érdeméhez, ne bajlódjunk mellékes dolgokkal, a magvát keressük az eszmének, ne héját; ne ismételjük a mit mások elmondottak és megirtak, elég a rá hivatkozás; új oldalait világosítsuk meg a tárgynak, új védvekké támogassuk, ne csépeljünk üres szalmát. Ha valaki a községi, megyei vagy nemzeti akaratot valamely ügyben jól formulázta, egyszerűen kiáltunk rá: pártoljuk! s a drága időt és papirosat használjuk egyébre.

Ezt kívánja a parlamenti modoru ügytárgyalás irodalomban és a zöld asztalnál.

Agricola.

✱ (D.) Hazánk különböző vidékeiről vettünk magánleveleket, melyekben heves kikelések vannak azon benszültöttek ellenében, kik a mult rendszer alatt hivatalokat vállaltak el; sőt egy levél, mely többek nevében iratott, az ügyvédeket is ezek körébe sorozza, s valamint azokat, úgy ezeket is a nemzet közvéleményéből s megbecsüléséből örökre száműzendőknek itéli. Mindezen levelekben azonban a vélemények csak hypothetikus gyanánt vannak fellállítva, s csaknem általános felhívást minket elmondani e tárgy körül nézetünket.

Engedünk e kívánnak s azon egyenes elhatározottsággal nyilatkozunk, melylyel meggyőződésünk mellett, szemben alant és fent lévő hatalommal szólni szeretünk.

Mi az ügyvédséget nem tekintjük oly hivatásnak, mely által alkotmányunk ellen vétek követett volna el. Tíz esztendő kevés egy nemzet életében, de roppant hosszú idő az egyén életében, kivált absolutismus alatt.

Tíz év alatt győrtörtek, kinoztak, pereltek, buztak, vontak, eszt. Mindezek ellen az általuk alkotott törvény határai közt is az egyén védeni tartozott magát, különben kitétek volna az utcára. De törvényt csináltak, mely szerint az egyéni önvédelem sem fogadtott el, tán mert nem kaptak elég magyart, a ki a volt rendszernek szolgáljon, s béhozták az idegeneket, s megparancsolták a nemzetnek, hogy az idegenek nyelvén írjon, és minthogy ezt tenni képtelen volt, jegyzők és ügyvédek ellenjegyzése mellett engedték meg csak az írásbeli önvédelmet.

Ebből az következett, hogy az ügyvéd az egyénre nézve mulhatatlan szükséges volt; a becsület, a nem zsaroló, uzsorákkal, zsebvágókkal nem czimboráló ügyvéd pedig éppen hasznos szolgálatot tett az egyéneknek s ezáltal hazájának. És az ilyen méltó becsülést érdemli.

Tehát nézetünk szerint az ügyvéd mint olyan a nemzetre szükséges és hasznos volt, ő elhivatásánál fogva is nem az absolutistikus kormányzás, hanem az egyének érdeke s így a nemzet érdeke mellett állott.

A kik köztük állásukkal visszaéltek s amaz irtózatot évtizedet testvéreik kizsárolására használták fel, azok egyéni vétkesek, s így mint egyéneket sújtja a porba a közvélemény s mint bűnösöket itélje el a törvény; de az ügyvédikar mint testület becsülését érdemli.

A mi a hivatalnokokat illeti, e részben is egyenesen nyilatkozunk.

Midőn egy nemzet alkotmányát önkényleg megsemmisítik, mégpedig nem benső pártszakadás alapján, hanem egyenest az alkotmányos királyság határain kívül álló nézetek befolyása alatt; akkor a haza az ily jogokat megsemmisítő erőhez büntetetlenül nem csatlakozhatik.

Midőn nálunk az uralkodó és alkotmány iránti kötelességek egymással jöttek összeitkezésbe, s midőn mi egyrészt a pragmatica sanatio alapján az uralkodóház, másrészt a magyar alkotmány hűségére, alkotmányunk rendszabályai szerint mindnyájan esküt tettünk: a mi kötelességünk az volt, hogy tartsuk a felettünk álló diktatórságot, de alkotmányunk iránti kötelességünket egy percig se tagadjuk meg, sőt annak visszavívására minden utat elkövessünk, a mi maga az uralkodóház mint ilyen iránti alkotmányos kötelességünkkel nem ellenkezik.

Ebből foly az, hogy törvény szerint azok, kik az elbukott rendszer szolgálatába állva, az alkotmányellenes tere léptek, hibát követhettek el; de fölöttük itélni az országgyűlés dolga a királyi al egyetértve.

Midőn azonban ezt mint törvényt elvet kimondjuk; egyszersmind kijelentjük, annak absolut alkalmazását helytelennek tartanók. Ezt a korunkban inkább mint valaha szükséges politikai ildomnak kívül, nemzetünk hosszas történelmi tapasztalatai s tudteleknek itélük el.

A politikai ildom az, mit velünk az utóbbi kormányzás nem éreztetett. Nem feledek soha egy hisztóriát. Reám parancsolnak ez évtized elején, hogy mindazon összeget vizsgáltsam, a mit 1848/9-ben mint marosszéki rend. törv. szék elnöke, s viszont mint főjegyző, hivatalos díjamba ki-

Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajezarjával Stein J. könyvkereskedésében.

évi szomorú s minden alkotmányos jogainkat elzáró idősorok alatt nagy türelemmel tűrté a főispán szék s a nemzet jogai elnyomását, mely fájdalom nyomta keblét, mert szent meggyőződése volt, hogy az 1848-diki törvényeknek a körömszakadásiig való hű megőrzése lehet csak a jobb jövő felé vezető útmutató. E szavakkal végző: éljen a király, éljen a haza! Fekete Mihály püspök üdvözlé őt a megye nevében, s alapos öalkotmányos előadása után alig hangzának el az éljenek, midőn Hamar Pál ideiglenes főjegyző üdvözlé a közbizalom fölkerítjét egy tartalomdu, hazafias, historiai adatokban gazdag beszéddel. Erre az országos szeretett Besze János szólalt meg, s roppant hatású beszédet tartott. Az 1848-iki megyei bizottmány névsora a főispán által felolvasztatván, mintegy 280 száma kiegészítették a községekből kettefével küldött képviselők s újabb ajánlottak által. A gyűlés a „Szózat” elneveléssel oszlott szét. Nagy díszbéd a bibornok primásnál. Este a város kivilágították s a vadász helyőrség fátylászzenével tisztel meg a bibornok-primást, ki a kivilágított utcákat átkocsizá. Hogy a nép tuluság ment lelkesedése rendelleneséget nem okozott, Besze János népszerű eljárásának köszönhető, ki a nép atyjának nevez.

Hontmegyében, dec. 12-dikén fölötté népes közgyűlés tartott, melyen báró Majthényi László főispán az 1848-iki esküt a közönség örömdíása közt ünneplésen letette. Ideiglenes tisztviselőség neveztetett ki. Az 1848-diki állandó közigazgatási bizottmány 400 tagon felüli számmal kiegészítették. A képviselők választását vezető „középponti bizottság” egyúttal megalakított. Végre a „Szózat” első szakasza elénekelte. A másnap első bizottsági ülésben megválasztott a törvényes tiszt kar.

Békés megye közgyűlése dec. 10-dikén tartott meg Gyulán a ref. templomában. A főispán ünneplésen elfoglalta székét, s a 12 évvel ezelőtt letett főispán esküjét ismételvén, a mintegy 400 tagból álló megyei bizottmány, 11-dikén megválasztott a megyei tisztikar a legnagyobb egyetértéssel közfelkiáltás után. Dec. 12-kén folytatott a gyűlés, melynek legnevezetesebb tárgya első alispán Trefort Agoston köztetszéssel fogadott és határozattá emelt indítványa volt, melyszert felírás intéztetik a legfelsőbb helyre. Ebben kifejezték, hogy a megye az 1848-iki törvényekhez ragaszkodik; hogy a megye törvénykezési joggyakorlatáról soha le nem mond; hogy a megye követeli az országgyűlés mielőbbi összehívását az 1848-diki törvények alapján; hogy Magyarország nem kormányozható Becsből stb.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk közlebbi száma naplójának 2-dik cikkében hibáson áll „kanczellár”, e helyett: „kanczelláriai elnök.”

— Egy igen érdekes munka megjelenésére figyelmeztetjük a magyar urakat, urnöket és magyar műparosokat. Ez a magyar család és közéleti viseletek és szokások a nemzeti fejedelmek korából. Irta Kövári László; ára 2 forint. A munka tartalmaz tüztesen adtuk közlebbi mellékletünkben. Most midőn a magyar viselt európai hirt lett; nem lehet e téren érdekesebb utasító, mint őstörténet és krónikáink hagyományai alapján összeviseletünk ismertetése. Az összes nemzetet melyen érdekelheti ősi háztartásunk ismerete, azon tisztán nemzeti fény, mely köcszások, díszlovaglások és hadjáratok idejében divatozott. Öseink butorai, házuk belső elrendezése, illemi szokásaik, mind melyen érdekelhetik a hozzájuk méltó utódok. Mielőtt e jeles és korszerű munkát tüztesebben ismeretűk, ajánljuk a nemzet figyelmébe.

(Gyászshír.) Idősb Pataki Dániel Dézsről, maga és családja nevében bánatos szívvel jelenti szeretett fiának Pataki Sándornak dec. 5-kén estvéli 8 órakor történt halálát; vízkórban szenvedett s 36 éves korában mult ki, a jó fia, szerető testvér és munkás férfi.

— Kozmatelki Csath Károly volt számvevő tiszt, folyó decz. 17-kén jobblétre sanderült. Hamvai 19-kén fognak Szamosújvárott átadni az anyaföldnek. Béke poraira.

— Kérelem. Tisztelettel fölkérem ixtartóimat, kik „Uti képek” című művemre előzetéseket gyűjteni sziveskedtek, azokat legfölebb ez év végeig beküldeni kegyeskednének — Kolozsvára kiadó Stein János könyvkereskedésébe. — Sz. Keresztur, nov. 13., 1860.

Zombori Gedő.

— Mint a „Sürgöny” írja, a nemzeti Múzeum díszterme az országgyűlési főtábla tereméül van kijelölve.

— Esztergam, dec. 18. A tanácskozmány délelőtti 10 órakor vette kezdetét; 75 tag volt jelen; a herceggprimás ő eminentiájának megnyitóbeszéde szellemdu és hazafias szellemű volt. Ő eminentiája, a törvényesült alkotmány rehabilitációt kívánja, — s a történeti jogalapot keresvén, az 1848-diki törvényhozásnál állapodik meg, hol az alkotmányos élet fonala megszakad. Megériint az ország áldornagya, hogy a conferentia feladata — az országgyűlési képviselők választásmódját illetőleg — a közvélemény által túlszárnyaltott; azután felhívja a conferentiát, hogy az általános óhaj s a királyi akarat közt, a törvényesség terén belül közvetítőül lépjen fel. — Báró Wenkheim Béla szötemelvén, a conferentiát magántermészetűnek tartja, s az 1848-iki választásitörvényhez ragaszkodását mondja ki; az országgyűlési összehívását sürgetőleg szükségesnek látja; egy octroyozott választásitörvényt, — ha mindjárt az tanácsos volna is, — lehetetlenek tart, miután az országgyűlés csak akkor fog célhoz vezetni, ha alkotmányszertűleg hivatik össze. — Gróf Dessewffy, az 1848-diki törvények revidációját szükségesnek s üdvösnek ugyan, de a conferentiát arra illetéktelennek találja; ellenben az országgyűlés összehívását sürgetőleg szükségesnek tartván, az 1848-diki választásitörvényt azért véli elkerülhetlennek, hogy az összehívandó országgyűlés minden — törvényektől való — kivétellességen fölül álljon. Azért is támogatja Wenkheim indítványát. Általános helyeslés. — Gróf Barkóczy Jánosnak az indítvány ellen semmi kifogása, de nem mellőzheti, a választásitörvény egyes paragrafusaira megjegyzéseket tenni. — Ez szosszas és élénk vitákra szolgáltatott alkalmat. Beszéltek báró Eötvös, Somai, Székács, gróf Andrássy Gyula, Ghycoz Kálmán és Pap

Móricz. A végzéshezatal iránti általános kívánságnak engedve, többen lemondtak bejelentett szólniakarásukról, — s a herceggprimás ő excéája a határozatot következőkben mondta ki: „Ő felsége sürgetőleg kéressék meg, az országgyűlés mielőbbi összehívása, s ahhoz az 1848-diki választásitörvény alkalmazása végett.” Majláth meleg szavakban köszönetet mond ő eminentiájának a böles vezérletért s magasztelkületi érztületeért. Az ülés délutáni egy órakor berekesztetett. Két órakor a primási palotában díszbéd volt, melyre valamennyi tanácskozmánytag s más vendégeken kívül, különösen a magyar politikai sajtó képviselői is meghívtak, — kiknek a német lapok levelezőivel együtt, a tanácskozmányi terembe szabad bemenet engedtetett.

— K r a k k ó b a n, mint a „Vaterland”-nak írják, egy összeköttetésnek jöttek nyomába, mely Galicziának Magyarországgal egyesítését, s a közös államkapcsolatból elszakítását tűzte ki célul.

POLITIKAI HIREK.

— Durando tábornok, szárd követ Konstantinápolyban, e hó 3-án tiltakozott egy szárd hajó lefoglalása ellen, mely a fényes portától — a bécsi kabinet egyik sürgönyének vele közlését lövetelte. Továbbá, 5-ről jelentik, hogy a porta és a szárd követ közt igen sajnó egyenlenség tört ki, — három fegyverrel terhelt szárd hajónak lefoglalása miatt. Kettő ezek közül szabadon bocsátott ugyan, de az egyik vissza lön tartva. E hó 8-ról ugyancsak a török fővárosból arról tudósítanak, hogy a Sulina torkolatnál letartóztatott szárd hajók Genuába fognak visszatérni.

— A „Pest-Ofner Zg.” a „Vaterland”-nak egy milanoi decz. 10-diki levélből imezt közli a forradalmi üzlet felől: Mialatt Klapka Konstantinápolyba utazik hogy a Dunafejedelemségben propagandát üzzön, Horn Lengyelországba, és Pulszky Caprerába megy Garibaldi tanácskozní. Ugyanekör Kossuthnál egy követ jelenik meg az itteni forradalmi comitétól s arról van szó hogy összejövetelt eszközöljenek Kossuth és Garibaldi közt, mely alkalmassint Genuában fog megtörténni. Arra nézz megegyeznek, hogy ott egy ideiglenes kormány állíttassék, melynek élén Kossuth, Klapka, Horn és Pulszky állnának. Milano marad csakugyan a magyar forradalom főhelye s az itteni helyőrséget 3000 magyarral akarják erősíteni.

Az „A. A. Ztg.”-nek is így irnak Milanoból: Bizonyosan tudom, hogy it február havát tűzték ki a harczi kezdet időpontjául. Febr. 1-ig a folyamatban levő munkáknak mind bevégezve kell lenni, s mint a legbiztosabb forrásból tudom, Garibaldi saját nyilatkozata szerint a királynak szavát bírja, hiszerint a jövő februárban Velence meghódítása lesz tapirinden. Tűr tábornok Lombardia néhány tartományát járja be, különösen a Po vidékeit, még pedig egy francia mérnöktiszt kíséretében.

K u z a fejedelem több kormány előterjesztései folytán felhagyott azon szándékával, hogy román haditiszteket küldjön Olaszországba. Azonban Galaczból az „A. A. Ztg.”-nak írják A magyar menekültek száma egyfelől, a kik csaknem mindennap érkeznek ide mindenfelől, s a moldvai hatóságok nyílt oltalma alatt utlevelekkel ellátva s francia postahajókra indulnak el, másfelől a magyar emigratio, valamint az olasz forradalmi propaganda számos küldönczeinek jelenléte, végül a szembeötlő segély, melyet azok az országos hatóságok részéről feltétlenül nyerne, semmi kétséget nem hagynak fenn aziránt, hogy nálunk Moldovában s különösen Oláhországban, nagyszerű eszközök vannak készülőben a jövő tavaszon Austria ellen várando műveletekre. Jó forrásból tudjuk, hogy 50,000 fegyver a magyar háttárszélek közelében vanfelhalmozva, azon célra részenként már becsempészvázson országba, vagy nyílt erőszakkal bevándó, a külló pillanat eljöttékor. E végre folyvást érkeznek a fegyverküldemények, főleg revolverek, a melyek szinténa magyar szélek felé indíttanak. Ha ide számítjuk azon — igen valószínű — hirt, hogy Klapkát Olaszországba várják, egységet hozni az izgatásba és műveletekbe, ugy valószínű fognak az olasz-francia forradalmi párhak jelszava, miszerint Velenczének Magyarországon kell meghódíttatni, s kilátásban állna, hogy tán a mi fölünkről fog az első támadás bekövetkezni.

— Végül ugyanapon lapnak a lengyel szélek-ről jelentik: A lengyelországi hangulat aggasztóvá kezd lenni ide járul, hogy a büntetések, miket a kormány az egyénekre végrehajtott, kik a varsói gyűlés alkalmán kihágásokra vetemedtek, a már is uralkodó elkeseredet még fokozta. Ha Magyarországon netán általános föllelésre kerülne a dolog, az kétségen kívül Lengyelországba is elharapóznék, hol már is elég gyűnyag van felhalmozva.

— Vetter magyar tbk. közlebb Nápolyban volt, honnan Corfuba utazott, néhány hónapot ott akarván töltetni.

— „Ferencz József császár és Európa” cím alatt Párisban Dentunél egy röpirat jelent meg, mely

ezuttal sem nem Lageronniére sem nem egy császári hivatalnok tollából folyt, de egy oly férfi irta volna azt, ki egészen más téren, mint a politikain, ismertette meg eddig magát. E röpirat Velence kérdését tárgyalja s egyike azon léggolyóknak, melyeket a francia kormány kibocsátni szokott, s melyek, mint a kölni lap megjegyzi, ha kedvező légfolyamra nem talál, a földre zuhannak a nélkül, hogy a kormány azokért közvetlen felelősséggel terhelhetnék. A röpiratból most elég legyen egy pár helyet megemlíteni: „Olaszthon megszabadítása, ugymond, mindenütt rokonszenvet szül, s a józan ész mindenütt oda nyilatkozik, hogy 600 millió, — mit az olaszok egy minden hatalmasság által biztosított kölcsönnel Ausztriának fizetnek, s mely egyetlen hatalmat sem terhel risicóval, — az olaszok függetlenségét jobban biztosítja s az új haza határait jobban kijelölik, mint minden szerződés, mely a két ellen között egy véres harc után kártalanítással vagy a nélkül köttetnek.” Ismét: „Velence eladása az egyetlen hathatós, józan és emberi megoldása a vitának. Nem a hadseregek, hanem a közvélemény által fog végre is a győzelem elérteni.” — Turinban fontos ajánlatokról beszélnek, melyeket Franciaország Ausztriának tesz, kárpótlás kerestetnék ez utóbbi számára Velence átengedéseért — De mint tudni akarják, a bécsi államférfiak is foglalkoznának már ezen ügygyel. Némi fontosságot tulajdonítanak ez ügyre nézve azon körülménynek, miszerint Metternich herczeg a párisi udvarnál kitüntetésben részesül s kegyben van.

— Murat herczeg nem egészen közömbös a délolaszthoni mozgalmak iránt s hajlandónak látszanék a viszonyokat saját érdekében fölhasználni. Állítják, hogy ügynököket küldött volna Nápolyba, hogy a királyság valamely zugában részére s atyja trónjának visszaállítására érdekében legalább egy kis nyilatkozvány történjék. Mindenesetre figyelmet érdemlő körülmény, ha tekintetbe vesszük Napoleonnak minapi feleletét, hogy Murat, midőn trónkövetelőként lép fel, csak olyasmit tesz, amire — joga van. Hogy mikép egyeztetetheti meg a tulajriák ura e jogot saját, „az Alpeseektől Adriáig!” jelszavával, ő tudja legjobban.

— Franciaország nemcsak fegyverszünetet eszközölt ki Gaeta előtt, hanem a hadviselő feleket alkudozások folyamatba vételére is birta. E hó 11-kén már — egy, természetesen igen fontos pont kivételével — ki is egyeztek. Ferencz király feltételül tűzte ki egy congressus összehívását, melyen ő, képviselője által akar résztvenni, s ott ügyét védelmezni. Victor Emanuel vonakodik, e föltételre ráállni, s nem ok nélkül; mert először, ő nem határozhat egy európai congressus összehívása vagy össze nem ülése fölött, másodsor pedig, tapintatlanság volna tőle, ha ő ezt megelőző, oly kötelezettséget vállalna magára, a melyről határozni a congressus feladata. Napoleon császár, ily congressus összehívásán fázadozik, s Ferencz képviselőjének bebocsátlatásán is valószínűleg rajta lesz.

— Páris, dec. 22. Kisseleff gróf a francia kormánytal tudatá, hogy kétséget nem szenved, miszerint a tavaszi kitörések kezdetüket Szerbiában veendik.

— Sz. Pétervárott igen jelentékeny kölcsönről beszélnek, melyet Oroszország a legközelebbi időben szándékszik fölvenni. Az legnagyobb részint a jobbagyság megváltására fogna fordíttatni.

Ujabbak. — Milano, dec. 17. A „Perseveranza” írja, hogy Gaeta átadása iránt folyamatban vannak az alkudozások. A király családjával együtt még az alkudozások befejezése előtt elfogva utazni.

— A kölni lap turini levelezője írja: Garibaldi és Cavour most éppen oly ellenségesen állanak szemközt, mint a nápolyi expeditio előtt. Az első készül Ausztria ellen, s bár készülődésének nyoma sem látszik, bizonyos, hogy a szárd kormány lehetőnek tartja az Ausztria elleni háborút, és hogy ebben Magyarországra számíttanak, az természetes. Garibaldi mindenfelől, Angliából, Franciaországból sat. haditervet kap tábornokoktól és műkedvellőktől, az egyik Tyrol, másik Istria felől betörést, harmadik a Dunánál megtámadást ajánlja. Valamennyi megegyez abban, hogy nem tanácsos Velenczét fogni. Garibaldi biztatásul veszi e közleményeket, s ezért örömmel fogadja.

— Páris, dec. 16. A mai „Moniteur” egy hivatalos sürgönye, Pétervárról dec. 15-ről így hangzik: Chinával a béke oct. 26-kán kötött meg; a császár intézkedéseket tett visszautazására (Pekingbe), a szövetségesek Pekinget kiüríteni kezdik.

— Az angol-francia követség ismét nyert egy kis erősítést azon kedvezés által, hogy a jövő 1861 évi jan. havától kezdve, az angolok Franciaországban utlevél nélkül tartózkodhatnak.

— London, dec. 16. A mai „Observer” közli, hogy a szövetségesek daczára a Chinávali békekötés-

nek, a tengerrel való összeköttetés könnyítése végett, erősítik Tientsint.

— Páris, dec. 17. Egy nápolyi távirati sürgöny jelenti f. hó 16-ról, hogy a francia hajóhad nem sokára odahagyja Gaetát.

— München, dec. 17. Bajorország követe elhagyta Turint; ennek következtében a szárd követ Münchenből visszahívatott.

— Turin, dec. 18. Azon hir, mintha Ausztria a magyarországi mozgalom bátorítására czélzó olaszországi conspirációk miatt — Piemonthoz jegyzéket intézett volna, alaptalan.

— Milano, dec. 19. A „Perseverenza“ mai száma azon hirt közli, hogy Ferencz király nem hagyja el Gaetát; sőt inkább kiáltványt intézett a néphez, hogy a nápolyi nemzetiséget mentse meg, — egyuttal szabadságot, parlamentet, amnestiát ígér, s kijelenti, hogy ha legyőzetik is most, de végre is visszatér országába.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL

Gabonaár Kolozsvártt, dec. 20-án, 1860.

Bécsi mérője: Tisztabúza 4 frt 13 kr. Elegybúza 2 frt 98 kr. Rozs 2 frt 42 kr. Árpa 1 frt 80 kr. Zab 1 frt. — kr. Törökbuza 2 frt. Pityóka 1 frt 40 kr. — Marhahús fontja 14 kr. o. é.

BÉCSI BÖRZE december 18-án.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.80	76.90	Ausztr. államvaspálya	283.50 283.50
5%-os metalliques	100 frt.	64.75	65.—	Nyugati vasut	183.50 184.—
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	111.— 111.50
5%-os magyarországi	100 frt.	67.—	67.75	Tisza vasut	147.— 147.—
5%-os bánsági, horvát és sláv	100 frt.	65.25	65.75	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190.— 191.—
5%-os erdélyi	100 frt.	62.25	62.75	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	149.50 150.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	112.— 114.—
Trieszti db.	100 ft pp.	111.—	112.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	95.—	95.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	36.—	36.50	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	93.—	94.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	120.— 120.—
Palffy	40 ft pp.	36.50	36.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	120.25 120.25
Clary	40 ft pp.	34.50	35.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	105.50 105.50
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.25	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	140.10 140.20
Windischgrätz	20 ft pp.	20.50	21.—	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	55.50 55.60
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.50	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	
Keglevich	10 ft pp.	14.50	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	
Részvények.				Pénznemek.	
Nemzeti bank ex div.)		747.—	749.—	Korona	19.35
Hitelintézet 200 frt		171.—	171.10	Császári arany	6.63
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		553.—	555.—	Reczés arany	6.62
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		394.—	396.—	Napoleonsd'or	11.21
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	140.—	Orosz imperiale	11.48
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		370.—	380.—	Ezüst	40.75
Ejzaki vasut		1940.40	1940.50	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	140.75

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1—3)

(1184)
Sz. 24792. 1860.

Hirdetése

az erdélyi cs. k. helytartóságnak, mely által köztudomásra hozzátik, hogy a külföldeni kereskedés végett természetett dohányznak beváltása kivételesen megengedtetik.

A magas cs. k. pénzügyminiszteriumnak 1860 december 11-ről 69,289 2001 sz. alatt kelt közleménye szerint eddigelé csak kevés számú kereskedők kettek a dohány természetts könnyítése iránt f. év martius 27-én kelt császári rendelet (birod. törvl. XVII. dar. 72. sz. rendel. lap 17. sz.) alapján engedélyt dohánynyal külföldre kereskedhetni, úgyhogy azon természettsknek, kik az említett csász. rendelet által legkegyelmesebben nyújtott kegyel-ttel élve az 1860-ik évre a külföldeni kereskedésre nyertek dohánytermesztési engedélyt természettsényeik eladása nagyon nehéz-ző vált, más részről pedig a cs. k. dohány kezelés oly állapotban volt, hogy ez évben a szokott-nál nagyobb mennyiségű dohányleveleket adott el a külföldön.

Tekintettel ezen körülményekre, melyek tanácsossá és kivihetővé teszik azt, mikép azon természettsknek is kik a dohánytermesztési engedélyt csupán külföldre kivitel végett nyerték, megengedtettsék, természettsényeiket a cs. k. dohánykezelésnek e'adhatni, annál fogva kivételesen megengedtetik k, hogy ez évben de minden következtetés nélkül jóvöndörénzve a cs. k. dohány-kezelés az ilyen dohánytermeszttskktől is vegye át a dohányleveleket a fenálló beváltási árak szer-ént és az eziránti általános határozatok megartása mellett akkor, ha azok ezen kegyeletért hatá-rozottan f. lyamodnak és ha ök egész természettsüket nem pedig csak annak egy részit a kitűzött idő-re beváltás végett a megjelölt beváltási állomásra elhozzák.

Ezen kivételes kegyelet olly hozzáadással hozatik köz udomásra, hogy azon dohánytermesz-tsők, kik ezen engedélyben részesülni akarnak, eziránti nyilatkozatukat községi előjárók útján e hónap végéig az illető dohány beváltási hivatalnak a végre adják be, hogy azoknak a beváltási állomás, melynél az átvétel történendik, nem kü önben a nap, melyen a termés lesz előállítan-dó, tudtul adassék, minthogy különben a beváltásra hozott dohánytermésnek leendő visszavetési nek káros következményeit csak is maguknak tulajdoníthatják.

N. Szeben, december 16-án 1860.

NEM HIVATALOS.

(5—5)

Karácsoni, újévi és névnap

ajándokul a magyar, francia és német irodalom újabb termékeiből képes és díszkiadásu más művekkel, mind az ifjuság mind az érettebb koruak számára ellátott könyvke-reskedését a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja

STEIN JÁNOS.

Ugyanott előfizethetni bel- és külföldi ujság- és divatlapokra, folyóiratokra.

(1177)

(3—3)

Birtok eladás.

Szödemeter helységében, Érmellék szom-szédságában, egy 1,200 magyar holdból álló és ta-gos tásalatt lévő nemesi birtok: mely áll első osz-tályú szántó és kaszáló földekből, nevezetes sző-lőkből, s jövedelmes erdőből, kőudvarházzal, gaz-dasági épületekkel, vendégfogadóval és két szá-rzmalommal ellátva, szabad kézből örökön el-adó. Érlekezhetni személyesen alóírt tulajdonos-nál, vagy bérmentes levélben per Tasnád Szö-demeter.

Novák Gusztáv,
birtkoos.

(1186)

(3—3)

Eladó sertések.

Bethlenben 50 darab sze-men hizott sertés van eladó. A venni szándékozó ott helyt tehet vásárt e hó végéig.

Kolozsvártt **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésében kapható naptárak:

ORSZÁGOS

KÉPES NAPTÁR

Szerkeszti

GIROKUTI P. FERENCZ.

Ára 1 frt 50 kr.

HÁROMSZÉK,
erdélyi szépirodalmi évkönyv

és
Naptár 1861. évre.
Szerkesztő és kiadja
KHERN EDE.

Első évi folyam angolváson kötesbe 1 ft 25 kr.

A MAGYAR NÉP NAPTÁRA.
Ára 25 ujkr.

KAKAS MÁRTON NAPTÁRA.
Ára 80 ujkr.

PROTESTÁNS KÉPES NAPTÁR
1861-ik évre.
Szerkesztette Ballagi Mór.
Ára 50 ujkracjzár.

ALFÖLDI MORIO.
humoristikus és satirikus képes naptár
1861-re.
Ára 80 ujkracjzár.

Ugyanott kapható:

A MAGYAR CSALÁDI S KÖZÉLETI VISELETEK és SZOKÁSOK
a nemzeti fejedelmek korából.

Irta
KÖVÁRI LÁSZLÓ.
Ára 2 frt.

Szalay László, **A magyar törté-melemhez. 1. kötet: Erdély és a Párta.** Ára 3 frt.

Pabjdy József **Munkács multja és Telenje Magyarország történetében** 11 kö metzettel, ára 3 ft.
Mocáry Lajos **Programma nem-zetiség, és a nemzetiségek tár-gyában,** 1 ft.
Kakas Márton Tolltaraja. Kiadja Jókai Mór, 2 kötet ára 2 ft.

Dr. Rómer Floris, **A Bakony,** ter-ményrajzi és regészeti vázlat.
Ára 1 frt 50 kr.

JÓZSIKA JULIA

HÖLGYNAPTÁR

1861-re,

gr. Széchenyi Istvánné arczképével.
Ára 80 ujkr.

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA.

Szerkeszti Májer István.
Ára 50 ujkr.

FEKETE LEVES

1861-re,

feltálalja Bús Vitéz; ára 80 ujkr.

BOLOND MISKA

humoristikus és satirikus képes naptár.
Ára 80 kr.

EMICH GUSZTÁV

magyar- és erdélyországi

NAGY KÉPES NAPTÁRA.

Szerkeszti Vahot Imre.
Ára 1 frt.

Remény. Irodalmi és művészeti évkönyv.
Szerkeszti Vachot Sándorné. 9 gyö-nyörű képpel, diszes aranyos kötesben
ára 12 ujfrt.

Emilia, **Magyar nők évkönyve,**
1861-re, gr. Széchenyi Istvánné arczké-pével, és tizenkét, történelmileg bires magyar nő képével és életrajzával. Ára füzve 1 frt 50 kr. kötte 2 frt.

Magyar hölgyek életrajza, írta Ku-lini Nagy Benő és Sárvári Elek, ára 3 frt.

Rózsági A. **Mintegy tiz évvel ez-előtt,** regény a legközelebb lefolyt tiz évből, 3 kötet, ára 3 frt.

Szász Károly, **Trenoséni Csák**
történeti költői beszély, tiz énekben, ár-füzve 2 frt., kötte 3 frt.

Beranger dalai, magyaritják Szász Károly, Illési György és mások.
1. füzet ára 60 kr.